

Krøyers Plads: Kantzonens pioner

Jacob Fischer

Vand skaber både liv og ro. Intentionen med Krøyers Plads var at skabe byrum, der sikrede plads til beboernes udeliv, restauranternes udeservering og forbipasserendes uformelle ophold. Alle skulle have lige mulighed for en plads i solen. Krøyers Plads er blevet til et fortællende design, der understøtter stedets særegenhed og inspirerer folk til at bruge det. En designstrategi, der genaktiverer kajkanten i overensstemmelse med stedets egenart og samtidig skaber merværdi i øjenhøjde med brugerne.

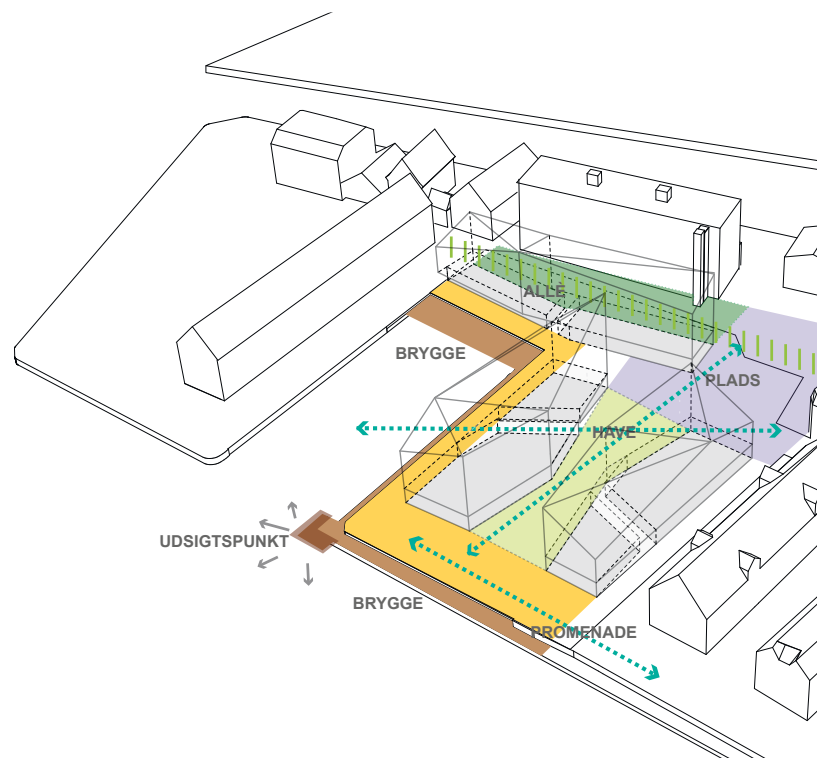
Efter tre mislykkede forsøg på at skabe en ny bebyggelse på en af havnens bedst beliggende pladser blev der i det fjerde forsøg taget nænsom hånd om de særdeles aktive og engagerede beboere i nabolaget. De tidligere forslag blev væltet af det indflydelsesrige Christianshavns Lokaludvalg, så rådgiverteamet anbefalede bygherren NCC at lytte til stemningen hos lokalbefolkningen. Rådgiverteamet iværksatte derfor en stort anlagt åben borgerproces for alle interesserede i nabolaget, suppleret med særligt indbudte repræsentanter fra diverse interessenter og foreninger. Den netop tiltrådte stadsarkitekt Tina Saabye deltog aktivt i de tre workshops med over 100 deltagere, og hun benyttede lejligheden til at lancere et tema, der skulle vise sig at blive et ikonisk statement for stadsarkitektens virke mange år fremad: *kantzonen som bylivsgenerator*.

De tre workshops havde temaerne Byliv, Byrum og Bygning - i nævnte rækkefølge. Så for en gangs skyld kunne landskabsarkitekten kridte banen op ved at disponere arealet ud fra bylivsfunktionerne og så lade restarealet blive til det bebyggede areal. Det gav god mening. Hvad der også gav god mening var, at i fraværet af de kommende beboere, som i sagens natur endnu ikke vidste, at de skulle bo på Krøyers Plads, da der endnu ikke var huse, de kunne flytte ind i, så brugte vi naboerne som pejlestok for udearealernes udformning og udtryk. Det gjorde vi velvidende, at de kommende beboere i det, der skulle blive nogle af landets dyreste lejligheder, antageligt ville have sit fokus på andre af bylivets værdier.

De mange forskellige tilkendegivelser, der kom til udtryk på de tre workshops, blev analyseret og ekstraheret til et program for Krøyers Plads. Udearealet skulle have stor diversitet for at imødekomme de mange ønsker, så det blev til seks forskellige byrum med hver sit udtryk og programmering og med en fælles vision om en imødekommenhed for alle byens borgere.

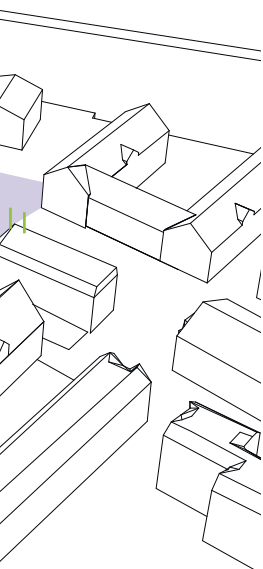
Byrummene bindes sammen af forbindelser, der skaber områdets særlige bevægelsesstruktur og høje sammenhængskraft: *Alléen* er den grønne gade, der forbinder nyt og gammelt. *Pladsen* er ankomsten og mødestedet. *Haven* er det frodige åndehul, hvor planter myldrer frem i alle sprækker. *Promenaden* skaber sammenhæng til havn og kajkant. *Bryggen* er den tætte kontakt til vandet og skibene. Og endelig er der *Udsigten*, pladsens hævede stævn, der giver udsigt til havnen med adgang til resten af verden.

Uderummene på Krøyers Plads er udarbejdede ud fra grundtanken om at skabe et moderne havnemiljø, der genfortolker stedets rå historie i materialer og design og går i dialog med omgivelserne. Fortællingen om havnemiljøet bæres frem i en insitustøbt betonbelægning med brede græsfuger og en møblering, der henviser til europapallen; ikonet for al transport, nu i en eksklusiv udgave i egetræ. Beplantningen er en genfortolkning af det spontane udtryk med pionerplanternes insisteren på at vokse i alle

Krøyers Plads er blevet til et fortællende design, der understøtter stedets særegenhed og inspirerer folk til at bruge det. Krøyers Plads has become a narrative design that supports the unique character of the site and invites people to use the urban space. Foto/Photo: Jacob Fischer.

Krøyers Plads
 Bygherre: NCC.
 Udført: 2011-18.
 Rådgiverteam: LYTT, VLA, COBE og COWI.
 LYTT Designteam: Jacob Fischer, Matilda Anderson og Marianne Rimer.
 Rolle og ydelser: Omverdensinddragelse, idé og program, dispositions- og projektforslag, hovedprojektering og fagtilsyn.
 Anlægssum: DKK 20 mio.
 Areal: 12.000 m²

sprækker, der opstod i de mange år, hvor området lå forladt og øde hen.

Haven er det fortættede, frodige og intime rum, der adskiller sig fra de fem andre rum ved også at have en mere privat karakter, om end den stadig er åben for alle. Haven er programmeret til ophold og leg, men er nok mere en have, som beboerne kigger ned på fra deres altaner. Vi insisterede på træer til at tage af for vinden, som gennem tunnelen mellem de to bygninger kan blive et heftigt og anmassende naturelement. Lette piletræer, der kan gro op og danne et transparent flor mellem altanerne, som en lavhængende grøn sky.

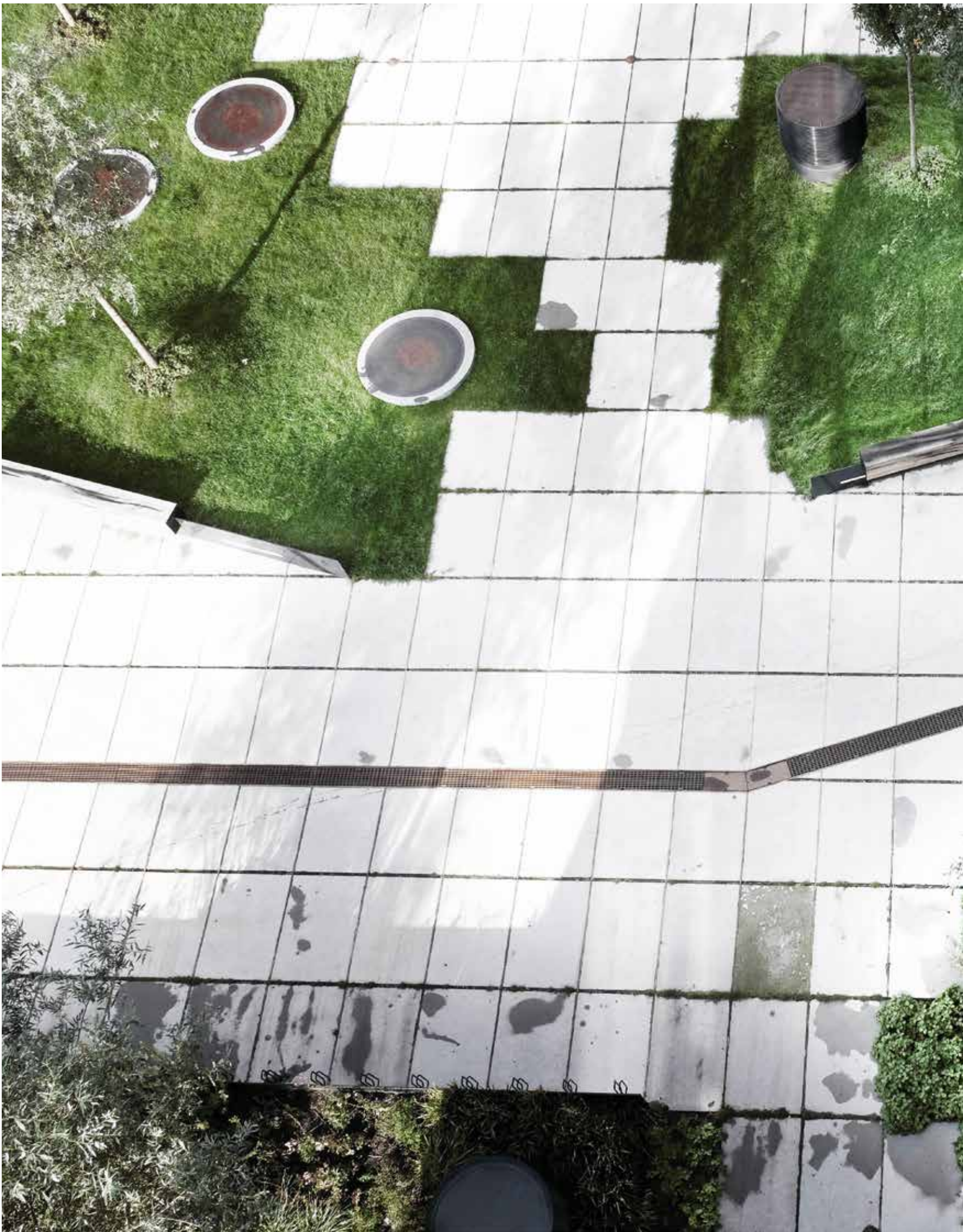
Haven er, trods sin beliggenhed oven på en parkeringskælder og med kun 40 cm vækstmedie, blevet til den fortættede og frodige have, som var intentionen. Den er disponeret af fire lag: et stedegrønt bunddække med et hav af forårsløg, et lag af blomstrende småbuske, sirbuske, så et åbent mellemlag, der giver en pause i vegetationen og udkig, og endelig rummets lette lag af pile- og rønnetræernes flagrende løv.

Efterhånden som byggeriet stod færdigt, og beboerne begyndte at flytte ind, meldte virkeligheden sig i form af enkeltes protester mod træerne, som de mente ville gro op og tage deres dyrt indkøbte udsigt. Et enkelt piletræ blev ryddet af NCC for at dulme gemytterne. Det stod en halv meter fra facaden, og det er så smukt, når et piletræ former sig efter en facade med en halv krone. Synes landskabsarkitekten. Den genstridige beboer flyttede efter et halvt år, og den efterfølgende beboer må savne det lægivende træ, for uden det er der kun få dage om året, det er til at opholde sig på den vindomsuste altan.

Når der er boliger, skal der også være noget, der kan stimulere børns leg. Vi havde en antagelse, der også kom til at holde stik: det var ikke børnefamilier, der ville flytte ind i de uforskammet dyre boliger. Men der kunne komme børnebørn på besøg, og byens borgere har da også børn med på tur. Legefaciliteterne blev til springpytter med vandspejl, som også fuglene kan lide. Trædestubbe igennem havens vildnis til "jorden er giftig" og opstablinger af europapaller til at klatre på. Det virker faktisk - både med og uden børn. En legeplads uden glade børn virker lige så tom som et springvand uden brusende vand.

Det skulle senere vise sig, at intentionen om byliv på Krøyers Plads kom til at sejre ad helvede til. På de lune sommeraftener flokkes folk på pladsen, som var det en musikfestival. Og netop musikken skulle blive et problem så stort, at de beboere, der så flyttede ind i de tre bygninger for at komme tæt på byen, fandt støjen så belastende, at de enkelte aftener måtte flygte ud af byen til deres sommerhus i Hornbæk eller Toscana.

Bortset fra enkelte knaster som de "modbydeligt store" træer, der tager udsigten, og den infernalske larm fra byens folk, så lader det til, at beboerne har taget stedet til sig. Det har resten af byen i hvert tilfælde. Set som samlet værk med bygningsarkitekturen, der diskret henviser til pakhusene, stueetagerne butikker og restauranter, der skaber liv i kantzonen, de seks imødekommende byrum, der understøtter et aktivt byliv i området, og endelig adgangen til havnen for badende, sejlene og solslikkende mennesker, er Krøyers Plads blevet en succes.

Fortællingen om havnemiljøet bæres frem i insitustøbt betonbelægning med brede græsfuger. The history of the harbour is reflected in concrete pavement cast *in situ* with wide grass divides. Foto/Photo: Jacob Fischer.

Bryggen giver den tætte kontakt til vandet og skibene. *Udsigten*, pladsens hævede stævn, giver udsigt til havnen med adgang til resten af verden. *Bryggen* (The Wharf) offers close contact with the water and ships. *The View*, the elevated stern of the square, offers a view of the harbour, a gateway to the rest of the world. Foto/Photo: Jacob Fischer.

Jacob Fischer, landskabsarkitekt MAA, MDL, partner i LYTT Architecture. Uddannet fra Kunstakademiets Arkitekt-skole (1995) og Billedkunstskolen i København (1986–88). Speciale i fredede anlæg og kulturarv, klimatilpasning og LAR-løsninger samt udvikling af byrumsinventar. Optaget af selvforsyning og basal fødevareproduktion samt madlavning. Jacob Fischer, landscape architect MAA, MDL, partner at LYTT Architecture. Graduated from the Royal Danish Academy of Fine Arts, School of Architecture, (1995) and the School of Visual Arts in Copenhagen (1986–88). Specializing in listed designs and cultural heritage, climate adaptation and local drainage of rainwater and the design of urban furnishings. Key interest areas include self-sufficiency, basic food production and cooking.

Krøyers Plads: Anedgæ zone pioneer

Water makes for a lively yet calm atmosphere. The intention behind the Krøyers Plads square was to create urban spaces with room for the local life, al fresco dining and informal recreational spaces for passers-by. Everyone should have equal access to a place in the sun. Krøyers Plads has become a narrative design that promotes the unique setting and inspires people to linger. A design strategy that reactivates the waterfront in reflection of the site's character while also creating added value at eye level with the users.

After three failed attempts at designing new buildings for one of the most attractive sites on the harbour front, the fourth attempt engaged with the very active and committed locals. The former proposals had been rejected by the influential local committee, so the advisory team recommended that the client, NCC, listen to the mood among the local residents. To facilitate this, the advisory team organized an open, large-scale citizen process for all local stakeholders, supplemented with invited representatives of other key stakeholders and associations. The recently appointed City Architect Tina Saabye participated actively

in the three workshops, with more than 100 participants, and took the opportunity to launch a theme that would become an iconic statement for the City Architect's work for years to come: *the edge zone as an urban life generator*.

The themes of the three workshops were Urban Life, Urban Spaces and Building - in that order. Thus, for once, it was up to the landscape architect to define the field by planning the area around urban life functions; the residual space would then be used for buildings. That made sense. (...) The many different statements voiced during the three workshops were analysed and extracted into a programme for Krøyers Plads. A diverse outdoor space was needed to accommodate the many requests, so six different urban spaces were planned, each with its own expression and programme, held together by a common vision of welcoming all citizens.

The urban spaces are tied together by connections that shape the area's particular movement structure and high degree of cohesion: *The Avenue* is the green street linking new and old. *The Square* is the arrival and gathering space. *The Harbour* is the vibrant oasis, with plants shooting out of every crack. *The Promenade* is the link to the harbour and pier. *The Wharf* is close contact to the water and the ships. And finally, *The View* is like an elevated stern overlooking the harbour, the gateway to the rest of the world.

The basic design concept for the outdoor spaces at Krøyers Plads is to create a modern harbour-front environment that reinterprets the site's rough history in materials and design and engages in a dialogue with the surroundings. The history of the harbour setting is reflected in a concrete pavement cast in situ with wide grass strips and furnishing referencing the Euro pallet - an iconic shipping implement, here in an exclusive oak edition. The planting reinterprets the spontaneous expression, with pioneer plants insisting on growing in all the tiny little cracks that emerged during the many years when the area was derelict.

The Harbour is a dense, fertile, intimate space that has a more private feel than the other five, although it's still open to all. *The Garden* is designed for recreation and play but is probably more a garden that the residents look at from their balconies. We insisted on trees to slow down the wind coming through the tunnel formed by the two buildings, which can otherwise be an intense and intrusive natural element. Light willow trees will eventually form a transparent and gauzy low-hanging green cloud in among the balconies.

Despite its location, on top of an underground car park and with only 40 cm of substrate, *The Garden* has become the dense, fertile garden we intended. It has four layers: an evergreen ground cover with a sea of spring bulbs; a layer of flowering and ornamental shrubs; then an open intermediate layer, with a pause in the vegetation and a clear view; and finally a light ceiling of fluttering willow and rowan foliage. (...) When there are homes, there has to be something to stimulate children's play. We rightly assumed that the wildly expensive homes would not all be occupied by families. But grandchildren might visit, and locals might stop by with their kids. The playground facilities are shallow puddles for jumping and splashing, which are also popular with birds. Stepping stumps through the overgrown garden to play 'the ground is made of lava'. And stacks of Euro pallets for climbing. (...)

As it turned out, the intention of bringing local life to Krøyers Plads was almost too successful. On warm summer nights, people flock to the square, as if it were a music festival. In fact, the music became so dominant that the people who had moved into the three buildings to enjoy city life found the noise so overpowering that on some nights, they had to leave the city for their summer homes in Hornbæk or Tuscany.

Apart from a few irritants, such as the 'outrageously big' trees stealing the view and the infernal noise from city dwellers, the locals appear to have embraced the place. The rest of the city certainly has. As a complete design, with a building architecture discreetly referencing the old warehouses, ground-floor shops and restaurants bringing life to the edge zone, six welcoming urban spaces promoting active urban life in the area and, finally, access to the harbour for swimmers, sailors and sunbathers, Krøyers Plads is a success.

Krøyers Plads

Client: NCC.

Year: 2011-18.

Advisory team: LYTT, VLA, COBE and COWI.

LYTT design team: Jacob Fischer, Matilda Anderson and Marianne Rimer. Role and services: citizen and stakeholder involvement, concept and programme, framework and project proposals, main project design and site supervision.

Construction cost: DKK 20 million.

Size: 12,000 m²